

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY Z HISTORII KL 4

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnił wymagań na ocenę dopuszczającą.

Ocenę wyższą otrzymuje uczeń, który spełnił także wymagania na oceny niższe (np. na ocenę dobrą trzeba spełnić wymagania na 2, 3 i 4

Realizacja tematów w półroczu zależy od kalendarza szkolnego oraz planu pracy danego nauczyciela.

I PÓŁROCZE

Dział I

Z historią na Ty

Tematy	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
1.Historia nauka o przeszłości	Uczeń zna: pojęcia historia, historyk, przeszłość, podział źródeł historycznych, postać historyczna, legendarna czy baśniowa	Uczeń zna pojęcie archeologia	Uczeń zna pojęcie przyczyny i skutku w historii		

	Uczeń rozumie: pojęcia: źródła historyczne, źródła pisane, źródła materialne, źródła ustne. Uczeń potrafi: potrafi wyjaśnić czym zajmują się historia jako nauka oraz historyk	Uczeń rozumie różnice między legendą a historią, między baśnią a historią Uczeń potrafi rozróżnić pracę archeologa i historyka oraz podać przykłady postaci historycznych, legendarnych	Uczeń rozumie zależność między przyczyną i skutkiem Uczeń potrafi opowiedzieć, na czym polega praca archeologa, podać przykłady odkryć dokonanych przez archeologów	Uczeń potrafi: wyjaśnić, w jaki sposób badania archeologiczne przyczyniają się do poszerzenia naszej wiedzy o przeszłości oraz omawia rolę źródeł historycznych w procesie poznawania dziejów.	Uczeń potrafi – potrafi zaproponować podział źródeł pisanych bądź niepisanych na podkategorie; – ocenia wiarygodność różnego rodzaju źródeł pisanych.
2. Historia wokół nas	Uczeń zna: zna pojęcie genealogia, ród, ojczyzna mała i duża Uczeń rozumie: pojęcia: rodzina, krewny, przodek. Rozumie zależności między członkami rodziny Uczeń potrafi: podać przykłady pamiątek rodzinnych	Uczeń zna: pojęcie drzewa genealogicznego Uczeń rozumie czym jest postawa patriotyczna Uczeń potrafi odczytać zależności między członkami rodziny na drzewie genealogicznym	Uczeń zna pojęcie tradycja Uczeń potrafi wymienić lokalne tradycje	Uczeń zna pojęcie mała ojczyzna Uczeń rozumie różnicę między małą a dużą ojczyzną Uczeń potrafi opisać czym jest patriotyzm lokalny także w ujęciu współczesnym	Uczeń potrafi wskazać wybitne postaci ze swojego regionu

3.Mieszkamy w Polsce	Uczeń zna: pojęcie symbole narodowe Uczeń rozumie: znaczenie symboli narodowych Uczeń potrafi wymienić symbole narodowe: flaga, hymn, godło	Uczeń zna termin naród Uczeń rozumie pojęcia: Rzeczpospolita Polska, obywatel, święto narodowe. Uczeń potrafi wymienić najważniejsze święta narodowe w Polsce	Uczeń zna termin region Uczeń potrafi wyjaśnić genezę najważniejszych świąt narodowych	Uczeń zna termin polonia i dziedzictwo narodowe Uczeń rozumie znaczenie dziedzictwa narodowego Uczeń potrafi wskazać przykłady dziedzictwa narodowego	Uczeń potrafi opisać genezę symboli narodowych
4.Czas w historii	Uczeń zna: pojęcie osi czasu oraz rzymski sposób zapisu cyfr Uczeń rozumie : pojęcia: oś czasu, nasza era (n.e.), przed naszą erą (p.n.e.), wiek (stulecie) Uczeń potrafi : określić wiek i połowę wieku dla danego wydarzenia historycznego.	Uczeń zna epoki historyczne Uczeń rozumie: pojęcie: kalendarz, dlaczego korzystamy z osi czasu. Uczeń potrafi porządkować fakty i epoki historyczne oraz umieszczać je na osi czasu	Uczeń zna pojęcia: ery, epoka historycznej, tysiąclecia Uczeń rozumie różnice między tymi pojęciami Uczeń potrafi zapisywać sprawnie liczby za pomocą cyfr arabskich	Uczeń zna okoliczności ustanowienia roku 1 i podziału na dwie ery;	Uczeń potrafi scharakteryzować poszczególne epoki historyczne
5.Obliczanie czasu w historii	Uczeń zna sposoby obliczania czasu dzielącego wydarzenia w ramach jednej ery		Uczeń zna pojęcie początku i końca ery		

	Uczeń rozumie sposób obliczania czasu między wydarzenia w tej samej erze Uczeń potrafi z pomocą nauczyciela lub samodzielnie obliczyć czas między wydarzeniami w ramach jednej ery	Uczeń potrafi poprawnie wskazywać wydarzenia wcześniejsze w czasach p.n.e; oraz oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach obu er.	Uczeń potrafi poprawnie umiejscawiać wydarzenia z obu er na osi czasu.	Uczeń potrafi obliczać upływ czasu między wydarzeniami, w tym na przełomie obu er.	Uczeń potrafi przyporządkować wydarzenia do epok historycznych
6. Czytamy mapę i plan	Uczeń zna pojęcia mapa i plan Uczeń rozumie różnicę między planem a mapą	Uczeń zna elementy mapy: tytuł, skala, legenda Uczeń rozumie: symbole przedstawione na mapie Uczeń potrafi odczytać z mapy historycznej podstawowe dane	Uczeń zna: zna pojęcie kartografii	Uczeń zna : różnicę między mapą historyczną a geograficzną	Uczeń potrafi opowiedzieć historię najstarszych map

DZIAŁ II

OD PIASTÓW DO JAGIELLONÓW

	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
1.Mieszko I i chrzest Polski	Uczeń zna: datę: 966, postacie: Mieszka I, Dobrawy, przyczyny, które skłoniły Mieszka I do przyjęcia chrztu. Uczeń rozumie: pojęcie: poganin.	Uczeń rozumie: pojęcie: gród. Uczeń potrafi: wyjaśnić, dlaczego Mieszko I przyjął chrzest, opisać zmiany, jakie zaszły w państwie polskim po 966 r., wyjaśnić, wskazać pierwszego historycznego władzcę	Uczeń zna termin Piastowie Uczeń rozumie: pojęcie: znaczenie chrztu jako wydarzenia, które zapoczątkowało historię Polski. Uczeń potrafi wyjaśnij pochodzenie słowa Polska	Uczeń potrafi: wyjaśnić okoliczności zawarcia małżeństwa z Dobrawą oraz przyjęcia chrztu przez Mieszka oraz przedstawia najważniejsze konsekwencje przyjęcia chrztu.	Uczeń potrafi: wskazać na mapie rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich oraz charakteryzuje znaczenie przyjęcia chrześcijaństwa dla państwa polskiego
2.Bolesław Chrobry-pierwszy król Polski	Uczeń zna: postacie: biskupa Wojciecha, Bolesława Chrobrego. Uczeń rozumie: pojęcie: zjazd gnieźnieński.	Uczeń zna pojęcia: relikwie, gród i drużyna	Uczeń zna pojęcia: arcybiskupstwo i biskupstwo	Uczeń zna wydarzenia związane z datami: 1002–1018;	

	Uczeń potrafi wyjaśnić przydomek króla i wskazać pierwszego koronowanego, władcę Polski	Uczeń potrafi scharakteryzować misję św. Wojciecha	Uczeń potrafi przedstawić przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego	Uczeń potrafi : wskazywać na mapie terytoria podbite przez Bolesława Chrobrego oraz wyjaśniać znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego.	Uczeń potrafi oceniać skutki polityki wewnętrznej i zagranicznej Bolesława dla państwa polskiego
3. Polska Kazimierza Wielkiego	Uczeń zna: postać: Kazimierza Wielkiego. pojęcia żak, uniwersytet Uczeń rozumie: pojęcie: zakon krzyżacki. Uczeń potrafi wyjaśnić dlaczego historycy nadali Kazimierzowi przydomek Wielki,	Uczeń zna: zna wydarzenia związane z datami: 1364, 1370; Uczeń potrafi wyjaśnić powiedzenie „Został Polskę drewnianą a zostawił murowaną”	Uczeń rozumie znaczenie utworzenia Akademii Krakowskiej Uczeń potrafi wymienić główne reformy Kazimierza Wielkiego oraz wyjaśnić cele założenia Akademii Krakowskiej; – wskazać na mapie ziemie przyłączone do Polski za panowania Kazimierza	Uczeń zna termin uczta u Wierzyńka Uczeń rozumie znaczenie Uczty u Wierzyńka Uczeń potrafi opisać zjazd monarchów	Uczeń potrafi porównać politykę prowadzoną przez Bolesława Chrobrego i Kazimierza Wielkiego
4. Jadwiga i Jagiełło -unia polsko-litewska	Uczeń zna pojęcie : Jagiellonowie	Uczeń zna pojęcia : unia, zakon krzyżacki Uczeń rozumie : na czym polegała unia			

	Uczeń potrafi scharakteryzować Jagiełłę i Jadwigę	personalna między dwoma państwami Uczeń potrafi wskazać na mapie Wielkie Księstwo Litewskie i Polskę	Uczeń potrafi przedstawić okoliczności zawiązania unii polsko-litewskiej oraz wymienić postanowienia unii w Krewie.	Uczeń potrafi opisać sytuację związaną z objęciem tronu polskiego po wygaśnięciu dynastii Piastów.	Uczeń potrafi poprawnie posługiwać się terminem <i>Andegawenowie</i> oraz omówić zagrożenie ze strony zakonu krzyżackiego dla Polski i Litwy.
5.Zawisza Czarny bitwa pod Grunwaldem	Uczeń zna: postać Zawiszy Czarnego, bitwę pod Grunwaldem Uczeń rozumie – znaczenie Zawiszy Czarnego oraz bitwy z zakonem krzyżackim	Uczeń potrafi wyjaśnić co oznacza powiedzenie „Polegać jak na Zawiszy Czarnym”	Uczeń potrafi – przedstawić przyczyny wielkiej wojny z zakonem krzyżackim oraz opisać przebieg bitwy pod Grunwaldem.	Uczeń zna i charakteryzuje postać Ulricha von Jungingena	Uczeń potrafi przedstawia skutki bitwy pod Grunwaldem oraz postanowienie pokoju toruńskiego
6.Mikołaj Kopernik - wielki astronom	Uczeń zna termin astronomia i wie kim był Mikołaj Kopernik		Uczeń zna miejsce urodzenia M. Kopernika	Uczeń zna pojęcie :teoria heliocentryczna Uczeń rozumie różnicę między teorią heliocentryczną a wcześniejszymi poglądami	

		Uczeń potrafi wyjaśnić powiedzenie: <i>wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię;</i>	Uczeń potrafi; przedstawić poglądy na temat Ziemi i Układu Słonecznego przed odkryciem Kopernika.	Uczeń potrafi przedstawić inne dokonania Mikołaja Kopernika	Uczeń potrafi wyjaśnić, dlaczego najważniejsze dzieło Kopernika zostało potępione przez Kościół
--	--	---	--	---	---

II PÓŁROCZE

III DZIAŁ

WOJNY I UPADEK RZECZYPOSPOLITEJ

1.Jan Zamoyski i złoty wiek Polski	Uczeń zna: królów Polski: Zygmunta I Starego, Zygmunta II Augusta i Stefana Batorego Uczeń rozumie: czym była szlachta	Uczeń zna pojęcia: kanclerz, hetman; Uczeń potrafi : scharakteryzować postać i dokonania Jana Zamoyskiego	Uczeń zna pojęcie: złoty wiek Uczeń rozumie: na czym polegał złoty wiek w Polsce Uczeń potrafi: charakteryzować zabudowę i układ Zamościa oraz wskazać na mapie Zamość.	Uczeń potrafi - wyjaśnić słowa Zamoyskiego: Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie;	Uczeń potrafi charakteryzować Zamość, jako przykład miasta renesansowego
2.XVII wiek- stulecie wojen	Uczeń zna: potop szwedzki	Uczeń zna wydarzenia związane z datami: 1655–1660, 1683	Uczeń zna: wojna podjazdowa, odsiecz wiedeńska oraz postacie Augustyn Kordecki, Stefan Czarniecki, Jan III Sobieski, oraz ich dokonania. Uczeń rozumie- zagrożenie wynikające z ciągłych wojen	Uczeń zna: husaria, wielki wozyr	

	Uczeń potrafi: wskazać na mapie granice Rzeczypospolitej	Uczeń potrafi: wskazuje na mapie sąsiadów Rzeczypospolitej	Uczeń potrafi – opisać wygląd i uzbrojenie husarii;	Uczeń potrafi: przedstawić przebieg potopu szwedzkiego i przełomowej obrony Jasnej Góry oraz odsieczy wiedeńskiej.	Uczeń potrafi: wymienić skutki wojen Rzeczypospolitej w XVII w.
3. Tadeusz Kościuszko na czele powstania	Uczeń zna: zaborcy, powstanie; Uczeń potrafi: wymienić państwa, które dokonały rozbiorów oraz przedstawić cel powstania kościuszkowskiego.	Uczeń zna: pojęcia konstytucja, kosynierzy oraz zna wydarzenia związane z datami: 1772, 3 maja 1791 r., 1794, 1795 Uczeń rozumie: znaczenie uchwalenia konstytucji w Polsce	Uczeń potrafi : przedstawić znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja, charakteryzować postać i dokonania Tadeusza Kościuszki oraz raz opisać przebieg powstania kościuszkowskiego.	Uczeń potrafi : przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja;	Uczeń potrafi : wyjaśnić czym był Uniwersał Połaniecki, wskazać na mapie rozbiory Polski oraz wyjaśnia przyczyny kryzysu Rzeczypospolitej szlacheckiej
4. Legiony polskie i hymn narodowy	Uczeń zna: pojęcie hymn państwowy – zna imię i nazwisko autora hymnu państwowego; – zna słowa hymnu Polski	Uczeń zna: zna wydarzenia związane z datą: 1797 oraz pojęcie emigracji Uczeń rozumie : konieczność emigracji w XVII		Uczeń wie: kiedy <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> został polskim hymnem narodowym;	

		Uczeń potrafi: przedstawić sytuację narodu polskiego po III rozbiórce oraz charakteryzować postaci gen. Jana Hen- ryka Dąbrowskiego i Józefa Wybickiego	Uczeń potrafi- opisać Legiony Polskie we Włoszech oraz panujące w nich zasady.	Uczeń potrafi: wyjaśnić, dlaczego Polacy zaczęli tworzyć legiony polskie u boku Napoleona.	Uczeń potrafi: charakteryzować postać Napoleona Bonaparte oraz opowiedzieć o jakich wydarzeniach mówią słowa Mazurka Dąbrowskiego
5. Romuald Traugutt i powstanie styczniowe	Uczeń zna pojęcia: zabór rosyjski, Syberia Uczeń potrafi: wyjaśnia, dlaczego Polacy zorganizowali powstanie.	Uczeń zna pojęcia: branka, dyktator; zna wydarzenia związane z datami: 1863–1864. Uczeń potrafi: scharakteryzować postać Romualda Traugutta	Uczeń zna: termin <i>działalność konspiracyjna</i> Uczeń rozumie: sens działalności konspiracyjnej Uczeń potrafi: wyjaśnić, dlaczego Polacy prowadzili działalność konspiracyjną.	Uczeń zna: pojęcie <i>wojna partyzancka;</i> Uczeń potrafi : opisać charakter, przebieg i skutki powstania styczniowego	Uczeń potrafi: wyjaśnić dlaczego powstanie styczniowe upadło.
6. Maria Sklódowska- Curie -polska noblistka	Uczeń zna: pojęcia tajne nauczanie, laureat Uczeń rozumie: znaczenie nagrody Nobla Uczeń potrafi: wyjaśnić, dlaczego Maria Skłodowska- Curie musiała wyjechać do Francji.	Uczeń zna: dokonania Maria Skłodowska- Curie otrzymała Nagrodę Nobla Uczeń potrafi: scharakteryzować postać Marii Sklódowskiej-Curie;	Uczeń potrafi: przedstawić dokonania M. Skłodowskiej-Curie i wyjaśnia, za co	Uczeń zna: pojęcia Nagroda Nobla, Uniwersytet Latający; Uczeń rozumie: konieczność edukacji w okresie zaborów Uczeń potrafi: – wymienić innych polskich laureatów Nagrody Nobla	Uczeń potrafi: opisuje działalność Marii Sklódowskiej-Curie podczas I wojny światowej.

			została uhonorowana Nagrodą Nobla .		
--	--	--	-------------------------------------	--	--

DZIAŁ IV

KU WSPÓŁCZESNEJ POLSCE

	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
1. Józef Piłsudski i niepodległa Polska	Uczeń zna: pojęcia wojna światowa, II Rzeczpospolita; Uczeń rozumie: wagę odzyskania niepodległości Uczeń potrafi: wskazać na mapie obszar II RP; – wyjaśnić, dlaczego dzień 11 listopada został ogłoszony świętem	Uczeń zna: pojęcia <i>Naczelnik Państwa</i>; – zna wydarzenia związane z datami: 1914–1918; 11 listopada 1918 r.	Uczeń potrafi: przedstawić udział Legionów Polskich w działaniach zbrojnych podczas I wojny światowej;	Uczeń zna pojęcie: orlęta lwowskie Uczeń potrafi: wymienić obszary, o które Polacy toczyli walki w latach 1918-1921 r.	Uczeń potrafi: opisuje przebieg walk o granice II Rzeczpospolitej.

			– wyjaśnić rolę Józefa Piłsudskiego w odzyskaniu niepodległości i budowie państwa polskiego.		
2.Eugeniusz Kwiatkowski i budowa Gdyni	Uczeń zna pojęcia: <i>Wolne Miasto Gdańsk, bezrobocie;</i> Uczeń potrafi: wskazuje na mapie Polski Gdynię	Uczeń rozumie: znaczenie portu dla rozwoju gospodarczego Polski Uczeń potrafi: wyjaśnić, dlaczego Gdynia stała się polskim „oknem na świat”.	Uczeń potrafi: opisać trudności gospodarcze i ustrojowe w odbudowie państwa polskiego.	Uczeń potrafi: scharakteryzować i wskazuje na mapie obszar Centralnego Okręgu Przemysłowego	Uczeń zna pojęcia: <i>minister, eksport, import.</i>
3.Zośka, Alek i Rudy-bohaterscy harcerze	Uczeń zna: pojęcia <i>okupacja;</i> – zna wydarzenia związane z datą 1 września 1939 r Uczeń potrafi: opisać sytuację narodu polskiego pod niemiecką okupacją.	Uczeń zna: pojęcia <i>Armia Krajowa, Szare Szeregi;</i> – zna wydarzenia związane z datą 1 sierpnia 1944 r.; Uczeń rozumie sytuacją społeczeństwa polskiego po 1939 r. Uczeń potrafi: scharakteryzować postaci Zośki, Alka i Rudego.	Uczeń wie, dlaczego wybuchło powstanie warszawskie Uczeń rozumie: postawę i i ofiarę poniesioną przez powstańców Uczeń potrafi: opisać najważniejsze akcje Szarych Szeregów, w tym akcję pod Arsenalem	Uczeń zna: pojęcia <i>Związek Sowiecki, powstanie warszawskie;</i> Uczeń potrafi : scharakteryzować działalność Polskiego Państwa Podziemnego	Uczeń potrafi: przedstawić przebieg powstania warszawskiego

4. „Żołnierze niezłomni”	Uczeń zna: termin <i>żołnierze niezłomni</i>”; Uczeń potrafi: opisuje politykę komunistów wobec ludności polskiej	Uczeń zna: rozwija skrót PRL; Uczeń rozumie - sytuację i konieczność walki przez żołnierzy niezłomnych	Uczeń potrafi: wyjaśnić, kto objął rządy w państwie polskim po zakończeniu II wojny światowej oraz opisać represje komunistów wobec zwolenników prawowitych władz polskich.	Uczeń potrafi: scharakteryzować postaci <i>Witolda Pileckiego</i> i <i>Danuty Siedzikówny</i>.	Uczeń wie, kiedy obchodzony jest Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych” Uczeń rozumie: męczeństwo żołnierzy wyklętych i ich rodzin
5. Jan Paweł II - papież pielgrzym	Uczeń wie: wie, kim był Karol Wojtyła; zna pojęcie papież. Uczeń potrafi: podać miasto, w którym urodził się Karol Wojtyła.	Uczeń zna: <i>teologia, pielgrzymka</i>; Uczeń rozumie: powagę wyboru Polaka na papieża Uczeń potrafi: wymienia nazwy kontynentów, które odwiedził Jan Paweł II	Uczeń potrafi: scharakteryzować rolę Kościoła katolickiego w czasach komunizmu oraz scharakteryzować	Uczeń potrafi: – wyjaśnić znaczenie słów Jana Pawła II: <i>Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi.</i>	Uczeń zna: <i>konklawe, kardynał, pontyfikat</i>; Uczeń potrafi: wyjaśnić , dlaczego Stefan Wyszyński nazywany jest Prymasem Tysiąclecia;

			rolę papieża jako przywódcy Kościoła katolickiego oraz jako autorytetu moralnego dla chrześcijan.	<i>Tej ziemi!</i> oraz znaczenie pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do kraju dla społeczeństwa polskiego.	oraz scharakteryzować krótką biografię Jana Pawła II
6.Solidarność i jej bohaterowie	Uczeń zna : pojęcia <i>demokracja, strajk, solidarność, związek zawodowy</i> oraz wie, jak się nazywał pierwszy przywódca związku zawodowego „Solidarność” i późniejszy prezydent.	Uczeń rozumie- konieczność powstania pierwszych związków zawodowych Uczeń potrafi: – wyjaśnić, dlaczego w 1980 r. doszło do masowych strajków robotniczych oraz opisuje okoliczności zawiązania związku zawodowego „Solidarność”.	Uczeń zna: wydarzenia związane z datami: sierpień 1980, 1989; oraz zna głównych bohaterów „Solidarności” – Lecha Wałęsę i Annę Walentynowicz	Uczeń zna pojęcia: <i>stan wojenny, Okrągły Stół;</i> Uczeń potrafi: wymienić ograniczenia, z jakimi wiązało się wprowadzenie stanu wojennego oraz wyjaśnić skutki rozmów Okrągłego Stołu.	Uczeń potrafi wskazać różnice polityczne między czasami komunizmu a wolną Polską.